

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת יתרו ♦ כ' שבט תשע"ו

עלון 185

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

קבלת התורה

"ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים" [שמות י"ח] והנה שואל רש"י [שם] "ומשה היכן הלך, והלא הוא שיצא לקראתו וגרם לו את כל הכבוד? אלא שהיה עומד ומשמש לפניהם".

מדברי רש"י משמע שמשה רבנו ע"ה היה מלצר בסעודה זו. ויש לתמוה. האמנם כך יאה וכך נאה לאיש אשר דיבר עם ה' פנים אל פנים? ועוד, היאך ישבו להם אהרן והזקנים ונתנו למשה לעשות כן? ולהשיב נתבונן במעשיו של משה רבנו ע"ה, שהרי כל מעשה שנעשה ע"י גדולי ישראל הם בבחינת "מעשה רב", וחובה עלינו להיות דבקים בהם. עד כמה יקרה ויסודית מידת הכרת התודה והטוב למי שגמלך טוב. בשימוש שעשה משה ליתרו הרי מצווה היא בידו, ובניית מידה טובה זו של הכרת הטוב, שהרי שהה בביתו במדין בבורחו מפני פרעה, ויותר, הרי נשא את ביתו. ומה שהזקנים ואהרן יושבים ואינם מוחים, מצד מצווה הבאה לידי אל תחמיצנה. ואל לנו לומר שהרי יש אחר שימלאה, משום שמצווה בגופו של אדם קודמת לחברו. ומה למדים אנו מעניין זה.

הנה רבים המקרים בהם אדם נדרש לשכנו או אישה לשכנתה, זה בספר שחסר לו, בסיוע בכלי עבודה כזה או אחר, והנה פתאום חסר סוכר וקמח, ביצה ועגבנייה, ולכאורה מתעלמים אנו מהעומק שבדבר. שהרי נתניה זו הינה חסד גדול באותו רגע למי שחסר לו, ולא מתוך כוונה אנו לא מחשיבים זאת כמשהו שמחייב הכרת טובה ותודה ולא היא.

הנה כי כן, על כולנו קיימת חובה עמוקה ללמוד ממשה רבנו ע"ה, שנדע לכבד ולהוקיר, לסייע ולפעול למען שכננו הקרובים המסייעים לנו מעת לעת, כערך עליון מקודש. ומעל לכל נדע לכבד את זקננו, אב ואם של בן או בת הזוג, סב וסבתא כי בזאת אנו נבחנים האם הולכים אנו בדרכי אבותינו אם ח"ו לאו. יהי"ר שנכה לקבלת תורה מחדש כבמעמד הר סיני אכ"ר.

למשפחת כיתה יב/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

הסברת ההלכה

אדם שאינו שומר מצוות מתקשה להבין שההלכה בנויה בשני מישורים: מישור ה"לכתחילה" ומישור ה"דיעבד". יש הבדל בין דרישות ההלכה מאדם הנמצא בביתו, בתנאי רווחה ובלא לחץ זמן, לבין אדם הנחנק מחוסר זמן בצבא. השאלות הן תמיד מסוג זה: "תמיד אתה נוטל ידיים בהרבה מים. כיון שיש עכשיו מחסור במים אתה מרטיב רק את האצבעות - משמע, אתה מוותר על שמירת המצווה". או "תמיד אתה מפסיק לעבוד בזמן הדלקת נרות במדויק, ומדוע עכשיו, כדי שתוכל להגיע לחופש, אתה מוכן להמשיך ולנסוע עשר דקות נוספות"? שואל השאלה מניח כי ההלכה קשוחה וקפואה, ואינה מתחשבת במצבים משתנים של האדם. ולא היא: כאשר יש מחסור במים - אין ליטול ידיים במים מרובים. בזמן מחסור חובה לצמצם במים, וליטול רק עד קשרי האצבעות. בדרך כלל יש להפסיק מלעשות מלאכה בשעת הדלקת הנר. בתנאי לחץ - אין צורך להוסיף על השבת מלוא הזמן שמוסיפים בשבת רגילה. החייל הדתי ימצא הזדמנות להסביר עניין זה לחברו, כי חוסר הבנה של דבר זה מביא לתפיסה מסולפת של דרישות ההלכה במצבים משתנים.

ש"ת צבא ומלחמה – הרה"ג דב ליאור

שאלה:

האם הלכתית באמת מותר להתגייס לצבא שלא נוהג ע"פ תורתנו הקדושה ויש בו בעיות חמורות של צניעות ו"מוסריות" במלחמה שנוגעת בפיקוח נפש ממש של החיילים וכן האין זה נחשב שותפות וסיוע לדבר עבירה כשהצבא משמש ככלי לגירוש יהודים וכו'.

תשובה:

השירות בצבא ככלל חוץ מהדברים השליליים הנעשים שם, הוא דבר חשוב, הצבא שומר על המדינה שצבאות אויבי ישראל לא יכנסו ויפגעו ח"ו, ומאבטח את היישובים. וזהו וודאי הצלה מפיקוח נפש. יש דברים שהם עבירה על התורה ואסור לעשותם, גם על פי כללי הצבא אין לכוף חייל לעבור על דתו, למשל אסור למפקד לתת פקודה לחייל להתגלח בשבת משום שבמוצאי שבת יש מסדר, וכמו כן פקודה לפנות יישוב בארץ ישראל היא נגד התורה ואסור לקיימה זה לא סירוב פקודה, חיילינו תמיד מקפידים לשמור על פקודות הצבא ולהיות חיילים טובים, כאן זה לעבור על התורה וחוקי התורה הם מעל לחוקי המדינה. אבל עצם השירות זהו פיקוח נפש, גם בשבת מותר לעשות פעילות בטחונות שוטפת משום פיקוח נפש. אלא שכל יחיד צריך להמנע מעשיית הדברים השליליים. איך אפשר לומר שאדם לא ישרת בצבא משום שעושים שם עבירות שונות!?

ציטוטים מספרי - הראי"ה

"הרצון הטוב הוא הכל, וכל הכשרונות שבעולם אינם אלא מילואיר" (אורות התשובה ט)

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות